

Ruud Hendriks van Terrestris is er enthousiast over: 'Inlevend waarnemen'. "Via de menselijke weg naar de kwaliteit van een gewas kijken. Zo geeft onkruid aan waar je in de verzorging tekortschiet." Ter inspiratie verzorgt Hendriks er op de Biologische Velddag een intrigerende presentatie over.

Foto's Geertje Schlamman

Inspiratie opdoen op de Biologische Velddag

Een andere kijk op groenbemesters

Kijk, vergelijk en leef jezelf in!

De Biologische Velddag op 23 juni a.s. biedt een podium voor een directe veldpresentatie van de laatste teeltinnovaties en ontwikkelingen, zoals het tonen en vergelijken van verschillende rassen aan de praktijk. "Het opdoen van inspiratie en innovatie vanuit het veld, dat is de Biologische Velddag." Natuurlijk Groen Bemesten is het centrale thema van de komende Velddag.

Voor het vijfde jaar wordt de BioVelddag georganiseerd door Agrifirm, PPO-AGV/ Biokennis en het Centrum Biologische Landbouw. Ook dit jaar worden er twee inspiratiebijeenkomsten georganiseerd. Het zijn praktische bijeenkomsten die gericht zijn op het veld. De onderwerpen voor de inspiratiebijeenkomsten van dit jaar zijn:

- De stikstofdynamiek ten behoeve van een verbeterde N-benutting met behulp van het praktische NDICEA-programma.
- En 'Inlevend waarnemen', een intrigerende bijeenkomst rond spirituele plantenbeleving.

Stikstofdynamiek; het NDICEA-programma

Centraal staat de rol van groenbemesters in de totale stikstofdynamiek van de bodem. Met als achterliggende doel-

stelling het optimaliseren van de bemesting. Vanuit de dynamiek van de bodem in combinatie met die van het gewas wordt met behulp van het computerprogramma NDICEA de N-benutting door de gewassen zichtbaar gemaakt. De invloed van groenbemesters is snel te zien.

Praktisch worden handvatten geboden voor een betere stikstofbenutting. Er wordt inzicht verschaft in de oorsprong van de stikstofbronnen en gekeken waar groenbemesters hun rol hebben als stikstofbron naast gewasresten, bodemorganische stof en meststoffen. Ook teelten en handelingen uit voorgaande jaren worden daarin zichtbaar. Duidelijk wordt bijvoorbeeld dat een grasklaver drie jaar bijdraagt aan een verhoogde stikstofbeschikbaarheid. Daarnaast kun je zien hoe groot deze bijdrage is en in welk deel van het jaar deze vrijkomt.

NDICEA is daarbij een heel praktisch programma en het is gratis via internet beschikbaar. Het programma is in de praktijk getest; men heeft er rekening mee gehouden dat boeren en tuinders niet makkelijk warm lopen voor een computerprogramma. NDICEA heeft in de praktijk laten zien dat het een goed beeld geeft van wat zich tussen gewas en bodem afspeelt. Dat is een welkome aanvulling op de eigen ervaring en de bodemanalyse.

“Het opdoen van inspiratie en innovatie vanuit het veld, dat is de Biologische Velddag.”

AANMELDEN INSPIRATIEBIJEENKOMSTEN

Op de Biologische Velddag op 23 juni a.s. wordt om 13.00 uur de inspiratiebijeenkomst 'Inlevend waarnemen' gehouden door Ruud Hendriks (Terrestris) en om 15.00 uur de inspiratiebijeenkomst over de stikstofdynamiek (het NDICEA-programma), door Ruud Hendriks en Geert-Jan van der Burgt (Louis Bolk Instituut). Op-gave kan via mail: geertje.schlaman@biologischelandbouw.org of per telefoon: 0320 281 222 (Centrum Biologische Landbouw).

Inlevend waarnemen

Een plant heeft invloed op de omgeving. In praktische zin doordat bijvoorbeeld de organische stof de bodemstructuur verbetert. Maar ook in kwalitatieve zin heeft een plant invloed op de omgeving. Dat is een spiritueel aspect waar je als boer mee kunt werken en experimenteren. Het geeft daarmee een andere kijk op een gewas, zoals onkruid.

Onkruiden worden doorgaans gezien als planten waar je zo snel mogelijk van af wil. Maar veel onkruiden vervullen een rol - het zijn in de natuur vaak pioniersplanten. Die rol gaat verder dan alleen bodemverbetering. Via de methode van inlevend waarnemen is die rol benoembaar te maken. Dat levert op z'n minst meer begrip op voor de rol die het onkruid wil spelen, wat op zich al een spannende invalshoek is. Het is echter denkbaar dat je bij veel voorkomen van een bepaald onkruid probeert als boer een deel van de rol over te nemen, zodat het onkruid zich terug kan houden.

De methode van inlevend waarnemen is ook inzetbaar om tot meer inzicht te komen in de eigenheid van een groenbemester of een gewas. Laat je verrassen door een manier van kijken naar planten die onderzoekers en boeren samen in het veld ontwikkelden. ■

Biologische Vakgroep

De Vakgroep LTO/Biologica is alweer meer dan tien jaar geleden opgericht. Destijds ontstond de Vakgroep door een samenwerking tussen de NVEL, Biologica en de LTO. De LTO-leden besloten om een extra bijdrage op de LTO-contributie te doen, om daarmee expertise van Biologica in te huren. Dit om op deze manier de dossiers Biologische regelgeving, Gentech en de themawerkgroepen extra kracht bij te zetten. Ook kwam door deze constructie Sjors Willems voor de vakgroep beschikbaar.

Dankzij deze werkwijze hebben we in de afgelopen tien jaar veel gedaan en bereikt. De huidige structuur met sectorale aansturing geeft denk ik een sterke gemeenschappelijke binding voor de hele biologische landbouwsector. Samen de schouders zetten onder zaken als het gebruik van biologische mest, uitgangsmateriaal, GGO, besteding onderzoeksgelden, de BioVak, overleg bij LNV en Skal... Onze mening wordt vaak gevraagd op zeer divers gebied. Natuurlijk is de BioVak het meest in het oog springende resultaat waar de Vakgroep bij betrokken is.

Mijn taak als Vakgroepvoorzitter zit erop. De Vakgroep staat er sterk voor en dat doet me goed. Maar de rol van de taskforce en Bioconnect eindigen in 2011 en ook voor Biologica staan de subsidiegevers niet meer in de rij. De vakgroep wordt dan ook steeds meer op zichzelf aangewezen en zal de steun van meer boeren nodig hebben. Misschien ontstaat er nog meer draagvlak voor de Vakgroep als de naam verandert in Biologische Vakgroep. Ik hoop dan ook dat we als primaire sector blijven werken aan een goede en gezamenlijke belangenbehartiging. Dit zal ook nodig zijn omdat de gangbare landbouw steeds meer van ons overneemt en daardoor dichterbij komt. Ook in de landen om ons heen zal de biologische productie groeien en daardoor is er meer Europees overleg nodig.

Het werk van de Vakgroep is daarom nog lang niet klaar. Maar ik laat het nu aan anderen over. Met heel veel plezier kan ik terugkijken op de vele jaren bestuurswerk, en ik wil iedereen die ik heb leren kennen bedanken voor de constructieve wijze van werken. Iedereen veel geluk en gezondheid gewenst en we zien elkaar vast nog wel eens.

Hartelijke groeten,

Martin Wiersema

Voorzitter Vakgroep Biologische Landbouw LTO/Biologica
www.kleikracht.nl